

FOTO: JAN WILLEM SCHOUTEN

Spuiten van suikerbieten. Bertus Buizer vindt het neonicotinoïdenverbod een goede aanleiding om over te schakelen naar een akkerbouw die met minder middelen toe kan. Daarvoor is goed overheidsbeleid nodig en afspraken binnen de voedselketen.

Laat verbod op neonics begin zijn van noodzakelijke omslag

DOOR BERTUS BUIZER

Het is vaak indrukwekkend om te zien hoe geweldig boeren en tuinders zich inzetten voor hun onderneming. De boer/tuinder is misschien wel te vergelijken met CEO's (Chief Executive Officers) als Ralph Hamers (ING), Paul Polman (Unilever) en Ben van Beurden (Shell). Met dit verschil dat deze drie heren de nodige helpers hebben die het beleid uitvoeren. Zij hebben daarom tijd over om, zoals in de afgelopen weken gebeurde, bij de aandeelhouders met succes een flinke salarisverhoging en een exorbitante bonusuitkering te bedingen.

De boer/tuinder heeft de luxe van die drie CEO's niet. Hij maakt niet alleen het beleid, hij moet het vaak ook nog in zijn eentje uitvoeren. En hij kan ook niet zo maar bij de minister-president binnenlopen, zoals zijn collega-CEO's na een telefoontje wel kunnen. Nee, de boer/tuinder is afhankelijk van een weinig doortastende belangenorganisatie.

Sterke afzwakking plan

Neem bijvoorbeeld het ambitieplan Plantgezondheid 2030 'Gezonde teelt, Gezonde toekomst', dat LTO Nederland medio vorig jaar heeft gepubliceerd. Daarin vormt de beschrijving van de uiteindelijk te realiseren mijlpalen een sterke afzwakking van het ambitieuze streefbeeld in het plan. Dat luidt onder meer als volgt: "In 2030 produceert de Nederlandse land- en tuinbouw emissieloos en natuurrijk: milieubelastende gewasbeschermingsmiddelen worden niet meer teruggevonden in de omgeving, en plantaardige productie levert een positieve bijdrage aan de kwaliteit van de leefomgeving voor mens en dier."

Voor de 'korte termijn', die jaren

OPINIE

Het is hoog tijd voor de noodzakelijke omslag naar een ecologisch verantwoorde landbouw, vindt Bertus Buizer. Boeren zijn daar prima toe in staat. Als de minister maar zorgt voor een adequaat overheidsbeleid en voor goede afspraken met de actoren in de hele voedselketen.

lijkt te duren, worden bovendien nog allerlei voorwaarden genoemd, die nog steeds de gangbare praktijk vertolken. Dan zeg ik: kom op LTO, nu gelijk inkoppen bij het verbod op die neonicotinoïden.

De natuur is veerkrachtig, maar de tijd dringt wel

Uit een poll die Akkerwijzer onlangs hield over de vraag of de teelt van suikerbieten (een van de zogenaamde probleemgewassen) zonder neonics kan, reageerden circa 320 personen (Nederland telt 8.000 suikerbietentelers). Volgens de uitslag van de poll op 15 mei vindt 59% dat de bietenteelt zonder kan. Een klein kwart daarvan denkt ook dat dat wel opbrengst kost. Twee derde van die 59% denkt zonder de neonics met meer insecticiden te moeten spuiten.

Zo werkt dat dus: je schaadt jaar in jaar uit het insectenbestand en vervolgens moet je nog meer spuiten omdat

schadelijke middelen – in dit geval drie neonics – wegvallen. Niet verwonderlijk, want het biologisch evenwicht is weg.

Nu is de natuur veerkrachtig, dus het hoeft nog niet te laat te zijn. Maar de tijd dringt wel, zo blijkt uit diverse betrouwbare wetenschappelijke studies. En we weten nog heel veel niet. Daarom is het van groot belang dat de boer/tuinder heel terughoudend is met het gebruik van chemische middelen in bodem en gewas. Het verbod op neonics kan het momentum zijn om de noodzakelijke omslag van de gehele landbouw naar agro-ecologie. De markt biedt veel kansen voor onder meer groenten en fruit en hoogwaardig uitgangsmateriaal. En voor een geslaagde omslag geldt: niet dralen, maar doen!

Beleid voor lange termijn

De boer/tuinder heeft voor de aanpassing van zijn bedrijfsvoering de minister nodig die zorgt voor een adequaat overheidsbeleid voor de lange termijn. De instellingen en organisaties die de boeren steeds de verkeerde richting in hebben geloodst, gaan dan wellicht flink op de schop.

Ook moeten er goede afspraken komen met de verschillende actoren in de hele voedselketen, onder meer voor een eerlijke boerenprijs. En de omslag naar agro-ecologie maakt wellicht ook een gunstige verschuiving in de GLB-subsidies mogelijk met steun van Frankrijk en Duitsland.

Wat betreft die hoge bonus: voor de boer zijn dat al die nuttige insecten en organismen in bodem en gewas als er weer sprake is van een biologisch evenwicht, een ontelbaar aantal helpers, waar de CEO's van ING, Unilever en Shell niet aan kunnen tippen.

□ Bertus Buizer, landbouwadviseur en directeur van Buizer Advies B.V., een adviesbureau voor duurzame landbouw.